

Samenvatting en overzicht uitgangspunten

Aanleiding

Na al meerdere keren te zijn uitgesteld, wordt (naar verwachting) op 1 juli 2022 de Omgevingswet ingevoerd. Deze wet bundelt en moderniseert de wet- en regelgeving voor de leefomgeving en vormt een nieuw wettelijk kader voor onderwerpen als bodem, geluid, lucht, milieu, infrastructuur, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De centrale doelstelling van de Omgevingswet is om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden. De wet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Daarnaast gaat de wet over het eenvoudiger en beter organiseren van alles wat er kan en mag in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet is voor de gemeentelijke organisatie nieuw en onbekend terrein en brengt veel veranderingen met zich mee. Het juridisch kader, het instrumentarium en daarmee de werkprocessen zullen ingrijpend wijzigen. Om de implementatie in Koggenland goed voor te bereiden, zijn deelprojecten opgezet en wordt op diverse terreinen regionaal samengewerkt. Een van de onderdelen van het deelproject 'Beleid' betreft het maken van een Omgevingsplan. Iedere gemeente is straks (uiterlijk op 1 januari 2030) verplicht om één Omgevingsplan te hebben voor het gehele grondgebied. In dit Omgevingsplan worden alle gemeentelijke regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen. Het Omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen en wordt op gemeentelijk niveau het nieuwe, integrale instrument voor regulering van de leefomgeving.

Transitiefase

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, krijgt de gemeente een Omgevingsplan van rechtswege: het 'tijdelijk' Omgevingsplan. Dat bestaat uit alle geldende ruimtelijke plannen en een groot aantal voormalige rijksregels die de gemeente 'cadeau' krijgt van het rijk (de 'bruidsschat' genoemd). In de periode 2022 tot uiterlijk 2030 moet dit tijdelijke Omgevingsplan omgebouwd worden naar een volwaardig gemeentedeekkend Omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen en (digitale) standaarden van de Omgevingswet. Dit betekent dat de regels uit bestemmingsplannen (bouw- en gebruiksregels), de bruidsschatregels (veelal milieuregels), maar ook regels uit gemeentelijke verordeningen met een fysieke component (zoals uitwegen, standplaatsen, evenementen, erfgoed), moeten worden omgezet naar het Omgevingsplan nieuwe stijl.

Opgave

De Omgevingswet gaat uit van een andere en integrale manier van werken met als uitgangspunten: een meer samenhangende benadering van de leefomgeving, eenvoudige en overzichtelijke regels, minder en kortere procedures, meer ruimte voor initiatieven, gebiedsgericht maatwerk en vertrouwen. Vanuit dit gedachtegoed moet het Omgevingsplan worden opgebouwd en ingericht. Het gaat in het Omgevingsplan om het evenwichtig toedelen van functies en activiteiten aan locaties en het stellen van regels die met het oog daarop nodig zijn. Daarbij staan de gebruikers en de één loketgedachte centraal. Via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) moeten initiatiefnemers met een druk op de knop kunnen zien wat op een bepaalde locatie wel en niet kan.

Het ontwikkelen van het Omgevingsplan nieuwe stijl is een omvangrijke en complexe opgave. Het Omgevingsplan is geen bestemmingsplan 2.0, maar een nieuw instrument met een ander karakter en een veel bredere scope. Thema's als gezondheid, veiligheid, geluid, duurzaamheid, klimaatverandering, natuur, bouw, water en milieu maken integraal onderdeel uit van het plan. Verschillende disciplines moeten samenwerken om de opgave goed op te kunnen pakken. Het is een gezamenlijke ontdekkingstocht en een leerproces ('leren door te doen').

Aanpak

Om de opgave hanteerbaar te houden en ervaring op te doen, wordt het Omgevingsplan Koggenland gefaseerd en gebiedsgericht opgebouwd. Er wordt gestart met het planologisch deelgebied Kernen, bestaande uit de dorpskernen: Avenhorn, De Goorn, Obdam, Hensbroek, Ursem, Spierdijk, Berkhout, Zuidermeer en Scharwoude. Hiervoor is gekozen, omdat de bestemmingsplannen voor dit gebied aan actualisatie toe zijn en omdat het bestaand woongebied betreft. Voor het deelgebied Kernen wordt een volledige (digitale) regelset voor de fysieke leefomgeving gemaakt dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. Dit betekent dat de huidige regels uit het tijdelijk Omgevingsplan (bestaande uit bestemmingsplannen en bruidsschat) worden omgezet naar het Omgevingsplan nieuwe stijl. Hierbij worden de regels voor de fysieke leefomgeving die nu nog in onze verordeningen staan, direct meegenomen. Vanuit dit raamwerk kunnen vervolgens de andere deelgebieden (landelijk gebied en bedrijventerreinen), alsmede nieuwe thema's en regels worden toegevoegd. Zo wordt gestructureerd en geleidelijk de overgang van het tijdelijk naar het nieuwe gemeentedeckend Omgevingsplan gemaakt. Het streven is erop gericht om het Omgevingsplan Kernen (al dan niet stapsgewijs via losse wijzigingsbesluiten) in 2022 in procedure te kunnen brengen en het definitieve Omgevingsplan Koggenland in 2025 gereed te hebben. Op die manier wordt de overgangsfase, waarbinnen zowel met het huidige als het nieuwe systeem moet worden gewerkt, zo kort mogelijk gehouden.

Basis/Tussenproduct

Om eind 2022 over het deel-Omgevingsplan Kernen te kunnen beschikken, moet er heel wat gebeuren. Er moeten beleidsinhoudelijke keuzes worden gemaakt en de huidige ruimtelijke regels moeten 'Omgevingswetproof' worden gemaakt. De regels van de bruidsschat en de verordeningen moeten uitgezocht en geredigeerd worden voor opname in het Omgevingsplan. Het is van belang dit inhoudelijk proces te ondersteunen door een vooraf bepaalde strategie en structuur. Hét Omgevingsplan bestaat niet en er is ook niet één pad dat doorlopen kan worden. Er is veel beleids- en keuzevrijheid in de manier waarop het Omgevingsplan wordt opgebouwd en de wijze waarop de regels in het plan worden vormgegeven. Daarom is eerst een Nota van Uitgangspunten gemaakt. In dit tussenproduct wordt een zo helder mogelijke basis gelegd van wat er van het Omgevingsplan Kernen wordt verwacht (visie, doelen en ambities) en hoe het Omgevingsplan wordt opgebouwd en eruit komt te zien (ontwerpkeuzes). Door de belangrijkste principes en uitgangspunten vooraf vast te leggen, wordt discussie en verwarring tijdens het planproces zoveel mogelijk voorkomen. Dit neemt niet weg dat bij de ontwikkeling van het plan ongetwijfeld keuzes naar voren zullen komen die op dit moment nog niet zijn voorzien. Het Omgevingsplan Kernen zal via een flexibel en wendbaar proces worden opgesteld waarbij ruimte is voor maatwerk en gewijzigde inzichten. Daarbij geeft de Nota van Uitgangspunten vooral een hoofdrichting aan. Op het moment dat met de inhoudelijke vraagstukken aan de slag wordt gegaan, zal een aantal uitgangspunten concreter (moeten) worden uitgewerkt.

Input en participatie

Voor de Nota van Uitgangspunten zijn onder andere de resultaten van een uitgebreid participatietraject gebruikt. Dit traject is in het najaar van 2019, tegelijk met de Kadervisie Koggenland, doorlopen. Er is op diverse manieren input opgehaald bij inwoners, ondernemers, ketenpartners en stakeholders. Ook is intern veel informatie opgehaald via gesprekken, de projectgroep, aparte werkgroepen en bijeenkomsten met de gemeenteraad. Niet in de laatste plaats heeft een uitgebreide verkenning en analyse van de eisen en mogelijkheden en de nieuwe plansoftware van de Omgevingswet plaatsgevonden.

Uitgangspunten

Het Omgevingsplan is 'iets waar de gemeente wat mee moet', maar nog meer 'iets waar de gemeente wat mee kan'. Het biedt uitdagingen, maar ook kansen om regelgeving en werkwijzen kritisch tegen het licht te houden en toe te spitsen op de lokale situatie. Om deze kansen te benutten en tot een goede inrichting en vormgeving van het plan te komen, zijn vooraf keuzes gemaakt. De principes en uitgangspunten zijn in navolgende tabellen samengevat.

De eerste tabel bevat uitgangspunten en principes voor het project Omgevingsplan Kernen in zijn algemeenheid. Het gaat hier om doelen, opgaven en ambities op planniveau, maar ook om de gewenste rol van de gemeente, de gewenste mate van deregulering en een visie op de Kernen.

In de tweede en derde tabel zijn de algemene en thematische uitgangspunten voor de regels in het Omgevingsplan opgenomen. Het gaat hier om keuzes over de insteek, structuur, inhoud, opbouw en toegankelijkheid van het plan. Per onderwerp zijn de uitgangspunten kernachtig weergegeven en is aangegeven in welke paragraaf van de Nota de volledige informatie terug te vinden is. De gemeenteraad stelt uiteindelijk de uitgangspunten en daarmee de basis voor de regels in het Omgevingsplan vast. Vervolgens kan het Omgevingsplan Kernen (technisch en inhoudelijk) worden ontwikkeld. Hiervoor wordt een plan van aanpak/routekaart ontwikkeld, waarin de te nemen stappen en onderdelen concreet worden uitgewerkt, geprioriteerd en in de tijd worden gezet.

1.	Uitgangspunten project Omgevingsplan Kernen	
Doelstelling en ambities	Aansluiten op verbeterdoelen van het rijk: meer lokaal maatwerk, inzichtelijke en voorspelbare regels, snelle besluitvorming en ontwikkelen van een integraal en samenhangend toetsingskader voor de leefomgeving.	
	Verminderen van regeldruk en vereenvoudigen van procedures.	
	Doorzetten van de lijn van standaardisering, deregulering en flexibiliteit huidige regels.	
	Benutten van lokale beleidsvrijheid en afwegingsruimte binnen de randvoorwaarden en kaders.	
Sturingsfilosofie	Ja, mits grondhouding aannemen. Focus op een faciliterende en samenwerkende overheid (advisering en begeleiding).	
	Ruimte bieden, maar vanuit het vertrekpunt: 'waarborgen gezonde, veilige en aantrekkelijke woon- en leefomgeving'.	
	Bestaande rechten respecteren (rechtszekerheid) en sturen op waarden en doelen die belangrijk zijn.	
	Vooroverleg, burgerkracht en participatie faciliteren. Initiatiefnemers zelf mede verantwoordelijk maken voor draagvlak.	
Opgaven	Integraal werken (vanuit meerdere vakdisciplines/afdelingen) via één afwegingskader/één plan en één vergunning.	
	Goede samenwerking en afstemming met ketenpartners (Omgevingsdienst, Veiligheidsregio, Gezondheidsdienst, Hoogheemraadschap).	
	Goede balans zoeken tussen benutten (bieden ontwikkelruimte) en beschermen (zorg en beheer) van de fysieke leefomgeving.	
	Vigerende beleidskaders en regels, in beginsel, beleidsneutraal overnemen, maar ook: integratie en onderlinge afstemming, vereenvoudiging en actualisering van beleid en regels.	
	Vanuit duidelijke visie en uitwerking van beleid de concrete vertaling naar juridische regels maken.	
	Thema's uit de Kadervisie en actuele vraagstukken en (beleids)opgaven, voor zover mogelijk, alvast een plek geven (vooruitlopend op de volwaardige Omgevingsvisie). Daar waar keuzes afhankelijk zijn van de inhoud van de nieuwe Omgevingsvisie worden de regels in eerste instantie beleidsneutraal in het Omgevingsplan opgenomen.	
Visie en ambitieniveau Kernen	Behoud dorps en eigen karakter in een open, landelijk gebied met voldoende ontwikkelmogelijkheden om in eigen woningbouwbehoefte te kunnen voorzien.	
	In stand houden en verbeteren aantrekkelijke, groene en duurzame woonomgeving met voldoende recreatieve mogelijkheden.	
	Bestaande wet en regelgeving oprekken in het belang van de leefbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners. Specifieke aandacht voor nieuwe kleinschalige woonvormen (generatiewoningen, kangoeroewoningen), aansluitend bij de lokale behoefte.	
	Behoud en versterking van de vitaliteit en leefbaarheid van de kernen in de brede zin van het woord. Specifieke aandacht voor de voorzieningen in kleine kernen en de kernwinkelgebieden.	
2.	Algemene uitgangspunten voor de regels	Opmerking/aandachtspunt

Plangebied (4.1)	Het Omgevingsplan Kernen omvat de dorpskernen (bebouwde kommen): Avenhorn, De Goorn, Obdam, Hensbroek, Ursem, Spierdijk, Berkhout Zuidermeer en Scharwoude.	Dit is het huidig planologisch deelgebied 'Kernen', dat aansluit op de bestemmingsplangrenzen 'Landelijk Gebied' en 'Bedrijventerreinen'. De binnen dit plangebied vigerende bestemmingsplannen worden planologisch omgezet.
	Het plan is op bestaand bebouwd gebied, en dus op beheer, gericht. De bestaande situatie, functies en waarden vormen het vertrekpunt voor het stellen van regels.	Het gaat om bestaand bebouwd gebied, inclusief De Tuinen (Ursem) en Spierland (Spierdijk). Dit zijn woonwijken die, op basis van een onherroepelijk bestemmingsplan, in ontwikkeling zijn. Het is geen ontwikkelgebied met veel vrije invulruimte.
	Nieuwe (grootschalige) uitbreidingsgebieden volgen een eigen procedure en worden, via een wijziging, aan het Omgevingsplan toegevoegd.	Uitbreidingsgebieden (zoals Tuindersweijde) volgen een eigen procedure. Voor dergelijke gebieden moet de bestemming gewijzigd worden. Bovendien is het ontwikkelgebied met nieuw invulruimte, waardoor de opzet en de regels (deels) anders moeten worden geformuleerd. Kleinschalige concrete ontwikkellocaties kunnen desgewenst in het plan worden meegenomen.
Omgevingskwaliteit (4.2)	Via de regels wordt een goede omgevingskwaliteit in de kernen geborgd. De kernwaarden, essentiële elementen van de identiteit en het karakter van de kernen worden beschermd.	Het maken van een goede gebiedsbeschrijving / waardenkaart per kern is aan te bevelen. Dit vormt ook een belangrijk onderdeel van de toekomstige Omgevingsvisie (beschrijving en visie op kwaliteit fysieke leefomgeving).
Structuur en opbouw (4.3)	Het 'Casco Omgevingsplan (VNG)' wordt gebruikt als leidraad voor het structureren van de regels en wordt gevuld en verfijnd met regels die passen bij Koggenland.	Het Casco is een voorbeeldstructuur (zonder inhoud) en is handig om tot een goede indeling te komen. Dit casco wordt verfijnd/aangevuld met specifieke regels en opgaven voor Koggenland.
	De ontwerp vragen van de VNG worden systematisch langsgelopen om gestructureerd inhoudelijke keuzes t.a.v. van de regels te maken.	Geadviseerd wordt om de ontwerp vragen per thema/activiteit te doorlopen: Wat is het doel van de regel, wat zijn de kaders en welk type regel past het best?
	Het Omgevingsplan is een dynamisch plan. Het plan wordt doorlopend geactualiseerd en vormt een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke beleidscyclus (visie-beleid-regels).	Er geldt geen actualisatieplicht. Het Omgevingsplan kan continu op onderdelen worden gewijzigd en wordt op die manier actueel gehouden. Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten worden binnen 5 jaar verwerkt.
	Het Omgevingsplan wordt gefaseerd opgebouwd. Voor de kernen (afgebakend gebied) wordt een complete regelset gemaakt. Vanuit dit raamwerk worden de andere deelgebieden en/of thema's toegevoegd (groeimodel).	Met de eerste versie van het Omgevingsplan worden alle regels uit het tijdelijk Omgevingsplan en de lokale verordeningen (voor het deelgebied Kernen) omgezet. Hierdoor ontstaat een raamwerk (hoofdstructuur en basis) dat gebiedsgericht en/of themagewijs kan worden aangevuld tot het gemeentedeekkend Omgevingsplan. Er wordt gekeken of regels voor activiteiten of thema's ook direct gemeentebreed kunnen worden gesteld en geregeld.

Digitaal plan (4.4)	Het Omgevingsplan Kernen is een elektronisch bestand dat voldoet aan de nieuwe digitale standaarden en aansluiting via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).	Hiervoor is nieuwe software aangeschaft: NedOmgeving. Met deze softwareapplicatie kan het Omgevingsplan worden gemaakt, gewijzigd, beheerd en gepubliceerd.
	Het Omgevingsplan bestaat uit een database van digitale regels die (technisch) gekoppeld worden aan werkingsgebieden binnen het gemeentelijk grondgebied (gebruiksgericht).	Dit is een geheel andere opbouw en vormgeving als het bestemmingsplan met verbeelding, regels en toelichting.
	Bij het plan hoort een algemene toelichting (motivering vaststelling plan) en er wordt uitgegaan van een artikelsgewijze toelichting (infoknop).	Dit is noodzakelijk voor een goed begrip van de planregels en ter verantwoording van gemeentelijke keuzes (ook in beroepszaken).
	Bij de opbouw van het Omgevingsplan wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de geometrie van bestaande basisregistraties, zoals de Basisregistratie Grootschalige Topografie, en geo-informatie die al beschikbaar is (GIS).	Door het en converteren van beschikbare geometrie en het benutten van bestaande geo-informatie wordt tijd bespaard. Bijvoorbeeld doordat minder nieuwe geometrie getekend hoeft te worden.
	Beschikbare geo-informatie over de leefomgeving wordt, bij voorkeur, centraal ontsloten zodat een gelijke informatiepositie met ketenpartners, bevoegd gezagen, maar ook met initiatiefnemers ontstaat.	De gemeentelijke informatievoorziening moet zo worden ingericht dat het goed aansluit op het landelijke DSO en iedereen dezelfde informatiepositie heeft.
Toepasbare regels (4.5)	Met het oog op een goede en snelle dienstverlening worden activiteiten die veel voorkomen en waarvoor een snelle vergunningcheck mogelijk is, via vragenbomen toepasbaar gemaakt in het Omgevingsloket.	Toepasbare regels zijn een belangrijke service voor burgers en ondernemers. Ze kunnen hierdoor 24/7 checken wat ze moeten doen en het kan vragen over eenvoudige (standaard)zaken voorkomen.
	Zowel de juridische regels als de toepasbare regels worden zo eenvoudig en helder mogelijk geformuleerd en in samenhang met elkaar opgesteld.	Juridische regels worden zo eenvoudig mogelijk geformuleerd, zonder de juridische houdbaarheid te verliezen. Voor het maken van toepasbare regels/ vragenbomen moet speciale regelsoftware worden aangeschaft. Hiervoor is een koppeling in NedOmgeving opgenomen.
Activiteiten (4.6)	Het Omgevingsplan wordt activiteitengericht opgebouwd, waarbij activiteiten op een zo groot mogelijk schaalniveau worden gereguleerd.	De Omgevingswet stelt activiteiten centraal. Deze worden zoveel mogelijk gemeentebreed/gebiedsgericht geregeld. Pas als dat niet kan of wenselijk is, worden locatie specifieke regels opgenomen.
	Bij het maken van regelsets wordt in de Kernen uitgegaan van de volgende gebiedstypen: Lint, Centrumgebied, Woonwijk, Sport en recreatiegebied, Groen- en natuurgebied.	Via deze gebiedsaanwijzingen kunnen verschillende regelsets worden samengesteld.

Verordeningen (4.7)	Alle regels met een fysieke component uit de huidige verordeningen die naar het Omgevingsplan kunnen, worden ook daadwerkelijk overgezet (Bijlage II).	Bijlage II bevat een overzicht van alle regels uit de gemeentelijke verordeningen die over gaan naar het Omgevingsplan. Niet alleen regels die over moeten, maar ook regels die over <i>kunnen</i> , worden overgezet. Hiermee wordt aangesloten bij de doelstelling van de Omgevingswet: alle regelgeving op één plek overzichtelijk bij elkaar.
	De betreffende verordeningeregels worden direct in het Omgevingsplan Kernen gezet.	Er wordt geen tussenproduct 'Verordening fysieke leefomgeving' gemaakt om dubbel werk te voorkomen. Bij het integreren van de verordeningeregels, worden de staalkaarten 'Integratie verordeningen in Omgevingsplan' (VNG) gebruikt.
	De betreffende verordeningeregels worden, zoveel mogelijk, vernieuwd in de geest van de Omgevingswet (opschonen, stroomlijnen, dereguleren, redigeren).	Beleidsneutraal overzetten (passend maken huidige regels) is een gemiste kans. De kansen en mogelijkheden worden benut om een verbeteringslag in de geest van de Omgevingswet door te voeren.
Deregulering (4.8)	De huidige regels worden kritisch langslopen met als doel een deregulerings- en kwaliteitsslag te maken. Hierbij gelden de volgende criteria: <ul style="list-style-type: none"> - Regels die bijdragen aan bescherming van de kernwaarden en kwaliteiten worden overgenomen. - Regels die een duidelijk doel en noodzaak hebben en ook gehandhaafd worden, worden overgenomen. - Regels worden geformuleerd in Omgevingswetstijl: kernachtig, helder en eenduidig. - De huidige (binnenplanse afwijkings-) ruimte binnen de regels wordt, indien mogelijk, in een algemene norm en/of bij recht geregeld. 	Dit is hét moment om de huidige regels kritisch tegen het licht te houden: niet meer regelen dan nodig. Bij het loslaten van regels moet een risicoafweging gemaakt worden en geaccepteerd worden dat er ook wel eens iets mis kan gaan (vertrouwen). Bij het schrappen en vereenvoudigen van regels vormt juridische juistheid en rechtszekerheid een belangrijk aandachtspunt. Bij het oprekken van normen (voorkomen van procedures bij aanvragen waaraan toch altijd medewerking wordt verleend) moet een goede balans worden gezocht, omdat mensen altijd de grens op blijven zoeken.
	Er wordt gestreefd naar een plan met heldere kaders en duidelijke, ruime en handhaafbare normen, met daarbinnen voldoende gebruiks- en ontwikkelruimte, passend bij het gebied.	Een globaal plan met zeer flexibele regels en vrije invulruimte past niet bij het beheer van bestaand bebouwd gebied, de rechtszekerheid en de wensen die uit participatie zijn gekomen.

Type regels (4.9)	In het plan worden zoveel mogelijk direct werkende algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving opgenomen (eventueel met een meldingsplicht).	Algemene regels zijn gericht op iedereen en direct uitvoerbaar. Hierdoor wordt het aantal vergunningplichten en procedures verminderd. D.m.v. een meldingsplicht kan gericht controle uitgeoefend worden.
	Voor activiteiten waarbij sprake is van (meer) effecten op de directe leefomgeving geldt altijd een vergunningplicht.	Naarmate de effecten op de omgeving groter worden, zijn algemene regels onvoldoende om belangen af te wegen. Er wordt dan gekozen voor toetsing en controle vooraf.
	Regels worden zo positief mogelijk gesteld. De ja, mits houding wordt in de regels geborgd.	Er wordt vooral aangegeven wat wel mag en minder wat niet mag.
	Er wordt zorgvuldig en voorzichtig omgegaan met het opnemen van specifieke zorgplichten.	Zorgplichten vormen een vangnet voor gevallen waarin geen regels zijn gesteld, maar moeten wel voldoende concreet en handhaafbaar zijn.
	Op voorhand kan nog niet bepaald worden of en voor welke onderdelen gebruik gemaakt wordt van maatwerkvoorschriften, maatwerkregels en omgevingswaarden in het plan.	Pas bij het maken van de regels zal duidelijk worden of er voor concrete gevallen aanvullend maatwerk nodig is. De keuze om omgevingswaarden op te nemen, hangt af van de ambities uit de Omgevingsvisie.
Open of gesloten normen (4.10)	Voor veel voorkomende activiteiten (de huis-, tuin en keukengevallen) worden gesloten normen opgenomen.	Er is behoefte aan heldere kaders en duidelijke (maar wel ruime) normen zodat inwoners weten wat ze kunnen (houvast) en de gemeente goed en snel kan toetsen en handhaven (minder werk en snellere processen).
	Voor grotere, complexere activiteiten met meer impact en afwegingsruimte wordt (vaker) gebruik gemaakt van open normen, met een nader toets- en adviesmoment.	Met open normen wordt het plan op onderdelen flexibeler en toekomstbestendiger. Deze kunnen worden ingevuld door middel van beleidsregels buiten het plan.
Omgevingsvergunning (4.11)	In zijn algemeenheid wordt ernaar gestreefd om het aantal vergunningplichten te verminderen en te vereenvoudigen. Onnodige vergunningprocedures worden voorkomen.	Door minder vergunningplichten treedt er een lastenverlichting voor de burger op. Ook betekent het minder regels in het plan (beoordelingsregels en aanvraagvereisten zijn dan niet nodig). Consequentie is dat de aandacht verschuift van vergunning-verlening naar toezicht en handhaving en dat er minder leges worden geïnd.
	Er wordt uitgegaan van een set basisregels waarmee minimaal 60% van de aanvragen snel kan worden toegestaan en afgehandeld.	Het gaat hier vooral om de eenvoudigere huis-, tuin en keukengevallen die snel kunnen worden getoetst en vergund/afgehandeld (flitsbehandeling).
	Voor complexere aanvragen vindt efficiënt en gestructureerd vooroverleg plaats met initiatiefnemer en ketenpartners. Het concept van de Omgevingstafel speelt hier een rol.	Om te kunnen voldoen aan de beslistermijn van 8 weken wordt bij complexere aanvragen het informele vooroverleg zeer belangrijk. Dit proces moet op een efficiënte en gestructureerde manier worden ingericht. Met de Omgevingstafel wordt momenteel ervaring opgedaan.
	De regels voor vergunningvrij bouwen worden, waar mogelijk en wenselijk, verruimd en duidelijker en inzichtelijker gemaakt.	De huidige regelgeving voor vergunningvrij bouwen wordt als complex ervaren zowel door inwoners als bouwplantoetsers.
Bruidsschat (4.12)	Vanuit het regionale project (inventarisatie en analyse bruidsschatregels) wordt een vertaling en concretisering naar de Koggenlandse situatie	Hierbij is advies en expertise van de Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en Hoogheemraadschap nodig.

	gemaakt en worden de regels (voor de kernen) direct in het Omgevingsplan omgezet.	Milieuregels vormen een zeer belangrijk onderdeel van de bruidsschat en het Omgevingsplan.
	Regels die niet passen bij de lokale situatie en regels m.b.t. activiteiten die niet in Koggenland voorkomen, worden geschrapt.	Eventueel kan een specifieke zorgplicht als vangnet opgenomen worden.
	De andere regels worden overgenomen, maar wel heroverwogen en aangepast aan de lokale situatie. Indien mogelijk vindt regionale afstemming, versimpeling en versoepeling plaats.	Met de bruidsschat wordt regionaal en lokaal maatwerk mogelijk gemaakt. Hiervan wordt gebruik gemaakt.
Participatie bij initiatieven (4.13)	Participatie wordt gestimuleerd. Het is geen doel op zich en altijd maatwerk.	Er wordt gestimuleerd dat initiatiefnemers participatie organiseren, maar de verantwoordelijkheid ligt bij hen.
	Over het algemeen geldt hoe groter en veelomvatter het initiatief, hoe belangrijker en intensiever participatie wordt.	Het vertrekpunt voor het bepalen van de mate van participatie is de 'impact op de omgeving'. Daarnaast spelen ook factoren als politieke gevoeligheid en de te verwachten overlast een rol.
	In participatiebeleid worden de kaders en spelregels voor participatie op initiatief- en vergunningniveau bepaald. Het Omgevingsplan wordt op basis van die keuzes ingericht.	Uitwerking participatiebeleid is van belang: Wordt er uitgegaan van een zoveel mogelijk regelvrij kader waardoor creativiteit ontstaat of een duidelijk kader met criteria.
	Er wordt, bij voorkeur, een leidraad ontwikkeld voor initiatiefnemers met een plan.	In de wet is een aanvraagvereiste participatie bij vergunningen opgenomen. Met een leidraad/stappenplan worden handvatten meegegeven om hier op een goede manier invulling aan te kunnen geven.
Delegatie (4.14)	Delegatie van onderdelen van het Omgevingsplan aan het college als uitvoerend orgaan is wenselijk. Gedacht wordt aan: <ul style="list-style-type: none"> - Verwerking van onherroepelijke vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. - Vertaling van beleidsregels in het plan. - Doorvertaling van onderdelen van de Omgevingsvisie. 	Delegatie op onderdelen is vanuit het oogpunt van efficiency en flexibiliteit van belang. Aan de hand van de inhoud van het Omgevingsplan worden de delegatiemogelijkheden nader bepaald, uitgewerkt en aan de raad voorgelegd. Het delegatiebesluit is een afzonderlijk besluit dat gelijktijdig met het Omgevingsplan kan worden vastgesteld.

3.	Thematische uitgangspunten voor de regels	Opmerking/aandachtspunt
Algemeen (5.1)	Alle beleidsterreinen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving (omgevingsrelevant zijn) komen samen in het Omgevingsplan. Als basis gelden de instructieregels en de bestaande gemeentelijke beleidsplannen die in eerste instantie beleidsneutraal worden omgezet.	De wijze waarop regels worden opgesteld, wordt beïnvloed door instructies van hogere overheden. De regels ondersteunen het bereiken van gemeentelijke beleidsdoelstellingen. De Omgevingsvisie vormt een belangrijk nieuw kader in de toekomst. In deze visie zullen de ambities en doelen voor thema's en deelgebieden nader worden verkend en uitgewerkt. Dit kan tot bijstelling/wijziging van de regels in het Omgevingsplan leiden.
Gezondheid (5.2)	Bij het evenwichtig toedelen van functies in het plan wordt rekening gehouden met het beschermen en bevorderen van gezondheid.	Dit betekent dat wordt uitgegaan van een goede menging en scheiding van functies.
	Er worden regels opgenomen ten aanzien van een goede milieukwaliteit. Hierbij worden lokale keuzes gemaakt binnen de gestelde bandbreedtes.	Door het rijk zijn grenzen ter bescherming van gezondheid gesteld, bijvoorbeeld via instructieregels voor geluid, luchtkwaliteit, geur, etc. Binnen deze grenzen is lokaal maatwerk mogelijk.
	Gezondheid wordt (indien nodig) als afwegingscriterium / randvoorwaarde aan vergunningplichten gekoppeld.	Gezondheid kan een rol spelen bij het weigeren of aanpassen van vergunningen. Hierbij zal een advies van de GGD worden gevraagd en meegewogen.
	Bij de (her)inrichting van de leefomgeving wordt voldoende aandacht besteed aan goed toegankelijke aantrekkelijke en veilige plekken om te bewegen en te ontmoeten.	Een goed ingerichte leefomgeving met goed toegankelijke plekken nodigt uit om van de leefomgeving gebruik te maken. Dit stimuleert sociale contacten, draagt bij aan de redzaamheid van ouderen en maakt bewegen makkelijk en veilig.
	Aan de hand van de kernwaarden voor een gezonde leefomgeving wordt het thema 'gezondheid' in relatie tot de fysieke leefomgeving in de komende jaren nader uitgewerkt.	Door de integrale benadering van de leefomgeving krijgt gezondheid een hogere prioriteit in de ruimtelijke afweging. De gezondheidsambities worden, met name in het kader van de nieuwe Omgevingsvisie, nader vastgelegd en uitgewerkt.
Veiligheid (5.3)	Fysieke veiligheid wordt in brede zin meegenomen bij de inrichting van het Omgevingsplan. Risicobenadering aan de voorkant van het proces en regelgeving is het uitgangspunt.	De ambities op het gebied van veiligheid en de rol die de gemeente wil spelen, zijn nog niet op visieniveau bepaald. Het is van belang om ook goed te kijken naar nieuwe risico's (energietransitie en klimaatverandering).
	De ontwerpprincipes voor veiligheid (kernwaarden) worden gebruikt bij het toedelen van functies aan locaties.	Deze kernwaarden zijn vastgelegd door de Veiligheidsregio's.
	Er wordt gebruik gemaakt van de 'Handreiking bouwstenen fysieke veiligheid voor het Omgevingsplan'. Vanuit deze voorbeeldregels worden regionale/lokale regels gemaakt.	Intensieve samenwerking met de Veiligheidsregio bij de totstandkoming van de regels voor veiligheidsonderwerpen is van belang. De Veiligheidsregio is nauw betrokken bij implementatie van de bruidsschat (regionale werkgroep).
	De focus ligt op een set duidelijke algemene regels voor de basisveiligheid en specifieke zorgplichten om veiligheid te waarborgen. Bij aanvragen met meer impact en risico's wordt de adviesrol van de Veiligheidsregio geborgd.	Het organiseren van de adviesrol van de Veiligheidsregio (niet meer wettelijk verplicht) aan de voorkant en in het kader van een integrale afweging is van belang.

Duurzaamheid (5.4)	Er wordt gewerkt aan richtinggevendende documenten op het gebied van duurzaamheid met afspraken op regionaal niveau. Vanuit die basis vindt verankering in het gemeentelijk omgevingsbeleid plaats.	Deze regionale kaders zijn: Regionale Energie Strategie (RES), Klimaatadaptatiestrategie en de Warmte Transitie Visie (WTV). Nadere uitwerking van visie, ambitie en rol/sturingsfilosofie op het gebied van duurzaamheid is van belang om tot concrete planregels te komen.
	De inzet is nu vooral gericht op informeren, stimuleren en ontzorgen van inwoners en bedrijven bij de verduurzamingsopgave. Er wordt geanticipeerd op initiatieven en innovatieve oplossingen vanuit de samenleving en die passen bij Koggenland.	Het bouwen, installeren en gebruiken van voorzieningen voor een duurzame energie- en watervoorziening van woningen wordt, binnen voorwaarden, mogelijk gemaakt.
Welstand (5.5)	Welstandtoezicht blijft bestaan om grip te houden op de kwaliteit van de leefomgeving. Het motto is: 'Beschermen wat moet, lossen waar het kan'. Er wordt uitgegaan van een onderscheid in gebieden en type aanvragen/bouwwerken en actualisering en deregulering van de huidige Welstandnota.	Differentiatie in welstandtoezicht betekent een minimum niveau voor onder meer woonwijken en binnenterreinen (welstandsluw of zelfs welstandvrij) en specifiek niveau voor linten, hoek- en zichtlocaties en karakteristieke bebouwing zoals monumenten en stolpen (meer sturing/toezicht).
	Er worden sneltoetscriteria in het Omgevingsplan opgenomen voor veel voorkomende, eenvoudige aanvragen die ambtelijk kunnen worden afgedaan. Bij complexere aanvragen met meer impact ligt het opnemen van open normen voor de hand.	In het geval van sneltoetscriteria komen er meer regels in het plan, maar is wel snellere vergunningverlening mogelijk. Voor open normen is een dynamische verwijzing naar beleidsregels mogelijk van waaruit het uiterlijk van bouwwerken beoordeeld kan worden.
	Het is van belang om een onafhankelijke deskundige adviescommissie te handhaven. Het adviesstelsel wordt doorontwikkeld in de geest van de Omgevingswet.	De gemeenteraad moet, voor inwerkingtreding van de wet, een besluit nemen over de taken van een gemeentelijke adviescommissie (in ieder geval rijksmonumenten) om de basis op orde te houden (overgangssituatie).
	De keuzes en consequenties voor het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet moeten in beeld gebracht en nader uitgewerkt worden.	De 'Handreiking adviesstelsel Omgevingskwaliteit' kan als hulpmiddel dienen om keuzes te maken die passen bij Koggenland.

Erfgoed (5.6)	In beginsel worden de huidige regels m.b.t. archeologische waarden, gekoppeld aan een actuele archeologische beleidskaart, overgenomen.	Hierbij wordt advies en expertise gevraagd bij de Archeologiedienst.
	Voor het cultureel erfgoed wordt een beschermingsregime in het Omgevingsplan opgenomen.	Dit is vergelijkbaar met de manier waarop erfgoed en cultuurhistorische waarden in de huidige bestemmingsplannen en de erfgoedverordening zijn opgenomen.
	Het huidig stolpenbeleid vormt de basis voor bescherming, behoud en ontwikkeling van stolpboerderijen en wordt toekomstgericht en Omgevingswetproof gemaakt.	Naast het behoud van de individuele stolp moeten de stolpenstructuren aandacht krijgen. Het is de vraag of alle stolpen hetzelfde beschermingsregime moeten krijgen en er moet aandacht besteed worden aan de 'verwaarloosde' stolpen in de gemeente. De Handreiking 'Vierkant achter de stolp 2.0' en de provinciale Stolpenwaarderingskaart bieden handvatten.

Water (5.7)	Bij het opstellen van het Omgevingsplan wordt aangesloten op de Waterschapsverordening en vindt, voor het waterbelang, overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier plaats.	Dit volgt uit instructieregels (vervanging watertoetsproces). Afstemming en goede samenwerking bij het opstellen van de regels, maar ook bij vergunningverlening achter het loket wordt steeds belangrijker.
Milieu (5.8)	Milieuregels worden geïntegreerd met ruimtelijke regels. De bestuurlijke afwegingsruimte, wordt (waar wenselijk/mogelijk) lokaal ingevuld, in nauwe samenspraak met de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (OD).	De integratie van milieu en RO is één van de lastige en meest uitdagende opgaven van het nieuwe Omgevingswetstelsel. Kennis en expertise van de Omgevingsdienst is van belang.
	Er wordt een nieuwe regeling voor bedrijven opgesteld volgens de Milieuzonering nieuwe stijl (VNG).	De huidige milieuzoneringssystematiek met richtafstanden werkt vaak beknellend. In de nieuwe systematiek wordt de werkelijke milieubelasting van een bedrijfsactiviteit bepalend.
	In het kader van de PlanMER zal een voortoets moeten worden gedaan en wordt nader beoordeeld of een oplegnotitie voldoende is.	Wellicht kan de planMER uit 2013 (bestemmingsplan Landelijk Gebied) worden aangevuld. Dit scheelt veel tijd en kosten t.o.v. het laten maken en toetsen van een volwaardige planMER.